

Sygn. akt I C 898/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 sierpnia 2019 r.

Sąd Rejonowy w Kutnie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SR Paweł Wrzesiński

Protokolant – staż. Daria Grzelak

po rozpoznaniu w dniu 25 lipca 2019 r. w Kutnie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W.

przeciwko K. W.

o zapłatę

1. oddała powództwo,

2. zasądza od (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. na rzecz K. W. kwotę 2.952,00 (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) złotych tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej świadczonej pozwanemu przez adwokata z urzędu, z uwzględnieniem obowiązującej stawki podatku od towarów i usług.

Sygn. akt I C 898/15

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym w dniu 14 lipca 2015 r. powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą we W. wniósł o zasądzenie od pozwanego K. W. kwoty 16.721,87 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Powód wniósł o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych, w tym opłaty od pozwu w kwocie 837 zł, zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł, zwrotu opłaty od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł, kosztów wniosku do Urzędu Miasta w wysokości 48 zł, na co składał się koszt wniosku 31 zł oraz 17 zł opłaty od pełnomocnictwa, kosztów wniosków do Wydziału Udostępniania (...) w wysokości 48 zł, na co składał się koszt wniosku 31 zł i 17 zł opłaty od pełnomocnictwa, kosztów wniosku do Urzędu Stanu Cywilnego w wysokości 39 zł, na co składał się koszt wniosku 22 zł oraz 17 zł opłaty od pełnomocnictwa; a także kosztów wniosku do sądu z zapytaniem o postępowanie spadkowe w kwocie 17 zł oraz kosztów za wydanie oświadczeń o odrzuceniu spadku 20 zł. W uzasadnieniu pozwu powód podniósł, że jest nabywcą wierzytelności wynikającej z umowy pożyczki nr (...) z dnia 13.03.2012 r. udzielonej pożyczkobiorczyni J. W. (1) przez (...) im. F. S. w G.. Zgodnie z umową pożyczka miała być zwrócona w miesięcznych ratach. W dniu 27 sierpnia 2012 r. pożyczkobiorczyni J. W. (1) zmarła, nie regulując należności wynikających z zawartej umowy pożyczki. Powód wskazał, że spadkobiercą pożyczkobiorczyni jest pozwany (syn pożyczkobiorczyni). Powód wezwał pozwanego do zapłaty całej należności z tytułu niezapłaconej pożyczki, jednak pozwany nie uiszczył zaległości. Powódka wskazała, że wysokość zadłużenia stanowi sumę kapitału pożyczki i odsetek.

/pozew – k. 3-4, pismo procesowe powoda z dnia 4.01.2016 r. – k. 51-53/

Sąd stwierdził brak podstaw do wydania w przedmiotowej sprawie nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, sprawę skierowano do postępowania zwykłego.

/notatka urzędowa – k. 46, postanowienie – k. 47/

Wobec niemożliwości doręczenia odpisu pozwu, ustalono, że pozwany od dnia 21 września 2012 r. przebywał w Areszcie Śledczym w Ł., a następnie w Zakładzie Karnym w G.. Pismem z dnia 21 kwietnia 2016 r. pozwany wniósł o ustanowienie adwokata z urzędu. Postanowieniem z dnia 3 sierpnia 2016 r. sąd ustanowił dla pozwanego K. W. pełnomocnika z urzędu w osobie adwokata.

/wydruk z systemu NOE-SAD – k. 73, e-protokół rozprawy z dnia 12 kwietnia 2016 r. – k. 76, pismo pozwanego z dnia 21.04.2016 r. – k. 78, postanowienie – k. 87/

Na rozprawie w dniu 2 lutego 2017 r. pełnomocnik pozwanego ustanowiony z urzędu wniósł o oddalenie powództwa. Wniósł także o przeprowadzenie dowodu z protokołu złożenia przez pozwanego oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. (1), składając odpisy oświadczenia o odrzuceniu spadku złożonego przez pozwanego.

/e-protokół rozprawy z dnia 2.02.2017 r. – k. 104, pismo z dnia 2.02.2017 r. – k. 105/

Pismem z dnia 22 lutego 2017 r. powód podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Jednocześnie podniósł, że oświadczenie pozwanego o odrzuceniu spadku po zmarłej matce zostało złożone po upływie ustawowego terminu. Powód wniósł o zawieszenie postępowania do czasu wydania orzeczenia przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po J. W. (1), wobec wystąpienia przez powoda z wnioskiem o stwierdzenie nabycia spadku.

/pismo powoda z dnia 22.02.2017 r. – k. 107-108/

Na rozprawie w dniu 17 listopada 2017 r. pełnomocnik pozwanego podtrzymał swoje stanowisko w sprawie. Wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części. Postanowieniem wydanym na rozprawie sąd zawiesił postępowanie w sprawie na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. do czasu prawomocnego zakończenia postępowania w sprawie II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

/protokół rozprawy z dnia 17 listopada 2017 r. – k. 128, postanowienie – k. 129/

Postanowieniem z dnia 7 lutego 2019 r. sąd podjął postępowanie w sprawie.

/postanowienie – k. 136/

Na rozprawie w dniu 25 lipca 2019 r. pełnomocnik pozwanego wniósł o oddalenie powództwa oraz zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu, oświadczając, że koszty te nie zostały uiszczone ani w całości ani w części.

/protokół rozprawy z dnia 25 lipca 2019 r. – k. 142/

Przeciwko K. W. jako następcy pożyczkobiorcy J. W. (1) toczy się również postępowanie w sprawie I C 897/15 z pozwu złożonego w dniu 14 lipca 2015 r. przez powoda (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa z siedzibą we W..

/okoliczności znane z urzędu/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

J. W. (1) posiadała deklarację członkowską nr (...) wystawioną przez (...) im. F. S. w dniu 17 czerwca 2010 r.

/dowód: deklaracja członkowska – k. 65/

W dniu 13 marca 2012 r. pomiędzy (...) im. F. S. w G. a J. W. (1) została zawarta umowa pożyczki (kredyt konsumencki) nr (...), na podstawie której (...) udzielił pożyczkobiorcy pożyczki z przeznaczeniem na cele mieszkaniowe w kwocie 12.200,00 zł na okres od dnia 13 marca 2012 r. do dnia 2 marca 2016 r. Pożyczka była oprocentowana wg zmiennej stopy procentowej (odsetki umowne) ustalonej przez Zarząd Kasy wynoszącej w dniu zawarcia umowy 20,00% w skali roku. Maksymalna stopa procentowa nie mogła w stosunku rocznym przekraczać czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego NBP (odsetki maksymalne). Rzeczywista roczna stopa oprocentowania wynosiła 33,5%, a całkowita kwota do zapłaty w dniu zawarcia umowy 19.459,36 zł. Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki wraz z odsetkami do dnia 2 marca 2016 r. Spłata miała następować w ratach miesięcznych, w terminach i kwotach wskazanych w harmonogramie spłat, który stanowił Załącznik nr 2 do umowy tj. po 369,26 zł. W związku z zawarciem umowy pożyczkobiorca zobowiązany był również ponieść: opłatę przygotowawczą 20,00 zł, prowizję z tytułu udzielenia pożyczki 854,00 zł, koszty związane z ustanowieniem zabezpieczeń (wymienione w pkt 24 ppkt b umowy), koszty usług dodatkowych: koszt, o jakim mowa w pkt 24 ppkt a) oraz wpisowe i udział w (...) 2,00 zł oraz inne koszty. Pożyczkodawca mógł wypowiedzieć umowę z zachowaniem trzydziestodniowego terminu wypowiedzenia m.in. w przypadku, gdy pożyczkobiorca nie zapłacił w określonych w umowie terminach pełnych rat pożyczki za co najmniej dwa okresy płatności po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy listem poleconym do zapłaty zaległych rat w terminie nie krótszym niż 7 dni od otrzymania wezwania pod rygorem wypowiedzenia umowy.

/dowód: umowa pożyczki – k. 14-16v, wyciąg z Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) – k. 17, deklaracja członkowska – k. 65, harmonogram spłaty pożyczki – k. 66-67, dyspozycja wypłaty – k. 68/

Stosownie do § 24 Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) im. (...) od należności przeterminowanych pobierane były odsetki według stopy procentowej obowiązującej w danym okresie dla należności przeterminowanych. Zgodnie z Regulaminem (...) spłatę należności z tytułu umowy pożyczkodawca zaliczało się w następującej kolejności: na koszty windykacji, prowizje i opłaty, odsetki od kapitału przeterminowanego, kapitał przeterminowany, wymagalne odsetki za okresy obrachunkowe, kapitał, opłatę z tytułu zwrotu kosztów ubezpieczenia. Na podstawie Uchwały nr 12 z dnia 25 marca 2009 r. stopa procentowa dla należności przeterminowanych dla pożyczek, kredytów, linii pożyczkowych udzielonych od 20 lutego 2006 r. włącznie oraz zobowiązań objętych restrukturyzacją kształtowała się na poziomie 23%. Z Uchwały nr 4 z dnia 12 maja 2009 r. wynika, że zarząd (...) im. (...) wprowadził w odniesieniu do należności przeterminowanych od dnia 13 maja 2009 r. dla pożyczek, kredytów i limitów pożyczkowych udzielonych od dnia 20 lutego 2006 r. – czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP. Zgodnie z § 29 Regulaminu, w razie ustania członkostwa roszczenie o spłatę zadłużenia stawało się wymagalne z dniem ustania członkostwa.

/dowód: wyciąg z Regulaminu udzielania kredytów i pożyczek (...) – k. 17, Regulamin udzielania kredytów i pożyczek (...) – k. 54-57, Statut (...) – k. 58-64, Uchwała nr 12 – k. 19, Uchwała nr 4 – k. 20/

J. W. (1) zmarła w dniu 27 sierpnia 2012 r. w Ł., pozostawiając nieuregulowane zadłużenie w (...) na kwotę – kapitał pożyczki 11.270,33 zł. Zgodnie z § 15 pkt 4 Statutu Spółdzielczej (...) członkostwo J. W. (1) ustało z chwilą jej śmierci.

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu – k. 18, Statut (...) – k. 58-64/

K. W. jest synem J. W. (1).

/dowód: odpis skrócony aktu urodzenia – k. 22/

W dniu 23 grudnia 2013 r. pomiędzy (...) im. F. S. w G. a (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. została zawarta umowa przelewu wierzytelności, na mocy której powódka nabył od (...) im. F. S. w G. wszystkie wymagalne wierzytelności wymienione w § 6 i Załączniku nr 1 do umowy, za cenę ustaloną zgodnie z § 4 umowy cejsji. W Załączniku do umowy wskazano, że w skład zbytych wierzytelności wchodziła m.in. wierzytelność wobec J. W. (1) z umowy nr (...).

/dowód: wyciąg z umowy przelewu wierzytelności wraz z załącznikiem – k. 11-13/

Pismem z dnia 17 listopada 2014 r. powódka wystosował do pozwanego jako spadkobiercy dłużnika przedsądowe wezwanie do zapłaty w terminie 7 dni kwoty 15.796,71 zł. Na żadaną kwotę zadłużenia składała się kwota 11.108,28 zł tytułem kapitału pożyczki oraz odsetki naliczone od niespłaconego kapitału w łącznej kwocie 4.688,43 zł. Wezwanie zostało awizowane w dniu 24 grudnia 2014 r. i zwrócone jako niepodjęte w terminie.

/dowód: przedsądowe wezwanie do zapłaty – k. 21, kserokopia koperty z adnotacją zwrotu – k. 22/

W celu pozyskania informacji o następach prawnych (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowa we W. skierowała wnioski do Wydziału Udostępniania (...), do Urzędu Miasta, do Urzędu Stanu Cywilnego, do sądu spadku.

/dowód: wniosek do Urzędu Miasta wraz z odpowiedzią i potwierdzeniem uiszczenia opłaty – k. 23-26, wniosek do Wydziału Udostępniania (...) z potwierdzeniem uiszczenia opłaty – k. 27-29, wniosek do Urzędu Stanu Cywilnego z potwierdzeniem uiszczenia opłaty – k. 30-32, wniosek do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wraz z udzieloną odpowiedzią i potwierdzeniem uiszczenia opłaty – k. 33-41/

Zgodnie z raportem spłaty dotyczącym J. W. (1) nr (...) kapitał pożyczki na dzień wniesienia pozwu tj. 14 lipca 2015 r. wynosił 11.270,33 zł, wartość odsetek od kapitału stanowiła kwotę 5.295,23 zł, wartość odsetek umownych 156,31 zł, zaś pozostałe koszty 172,00 zł. Odsetki wynosiły łącznie 5.451,52 zł, w tym odsetki umowne 156,31 zł oraz odsetki karne 5.295,21 zł naliczone od zaległego kapitału od dnia wymagalności do dnia wniesienia pozwu według oprocentowania wynoszącego odpowiednio: 25%, 24%, 23%, 22%, 21%, 19%, 18%, 17%, 16%, 12%, 10%. Pożyczka została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności dnia 27 sierpnia 2012 r.

/dowód: raport spłaty – k. 42-43, rozliczenie zadłużenia – k. 69/

W sprawie II Ns 1807/12 wnioskodawcy J. W. (2), K. W. i A. Ś. złożyli do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w dniu 15 października 2012 r. wniosek o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. (1). Na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2013 r. K. W. nie stawiał się, nie złożył oświadczenia, gdyż ustalono, że został zatrzymany. Następnie zostało odebrane oświadczenie o odrzuceniu spadku po J. W. (1) jedynie od wnioskodawcy J. W. (2). W sprawie o sygn. akt II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (...) Sp. z o.o. sp. k. we W. złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej J. W. (1) przez syna K. W.. Pismem z dnia 23 maja 2016 r. K. W., przebywający w Zakładzie Karnym w G., złożył wniosek o doprowadzenie go do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi celem złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku przed sądem. Powyższy wniosek został wyłączony do odrębnego rozpoznania i zarejestrowany pod sygn. akt II Ns 1284/16. K. W. na posiedzeniu Sądu Rejonowego w Łęczycy w dniu 7 grudnia 2016 r. w sprawie I Cps 33/16 w wykonaniu odezwy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi w sprawie II Ns 1284/16, złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po matce J. W. (1). W sprawie o sygn. akt II Ns 1019/17 ustalono, że K. W. w dniu 29 lipca 2017 r. został zwolniony z Zakładu Karnego w G.; postępowanie zostało zawieszone na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

/dowód: okoliczności ustalone na podstawie akt sprawy II Ns 1807/12 oraz II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi – k. 76, 128, odpis protokołu złożenia oświadczenia o odrzuceniu spadku w sprawie I Cps 33/16 – k. 103, notatka – k. 135/

Powyższy stan faktyczny sąd ustalił w oparciu o przywołane dowody z dokumentów złożonych przez stronę powodową. Ponadto ustaleń co do kręgu spadkobierców po zmarłej pożyczkobiorczyni poczyniono również na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach spraw II Ns 1807/12, II Ns 1284/16 oraz II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi.

Sąd zważył, co następuje:

Przedmiotowe powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W sprawie bezspornym pozostawał fakt, że matkę pozwanego łączyła z powódką umowa pożyczki, zgodnie z którą pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty zadłużenia w miesięcznych ratach. W związku ze śmiercią pożyczkobiorcy pożyczka postawiona została w stan wymagalności dnia 27 sierpnia 2012 r. zgodnie z § 29 udzielania kredytów i pożyczek (...), wobec ustania członkostwa zmarłego w kasie.

W myśl art. 28 ustawy z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 1996 r., Nr 1, poz. 2) obowiązującej w chwili zawarcia umowy, w razie ustania członkostwa roszczenie o zwrot pożyczki lub kredytu staje się wymagalne z dniem ustania członkostwa, przy czym zarząd może postanowić inaczej w szczególnie uzasadnionych przypadkach.

Przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości (art. 720 § 1 k.c.). W ujęciu kodeksu cywilnego umowa pożyczki jest umową darmą (grzecznościową). Umowa ta może jednak zostać zawarta także pod tytułem odpłatnym. W tym przypadku świadczenie biorącego pożyczkę polega zwykle na zapłacie odsetek (art. 359 k.c.).

Strona powodowa starała się wykazać, że w miejsce pożyczkobiorcy wstąpili jego spadkobiercy, a konkretnie pozwany, którzy nabywają spadek z chwilą jego otwarcia, czyli z chwilą śmierci spadkodawcy, z mocy prawa (art. 924 k.c. i art. 925 k.c.).

Zgodnie z treścią art. 922 § 1 k.c. prawa i obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą z chwilą jego śmierci na jedną lub kilka osób stosownie do przepisów księgi czwartej kodeksu cywilnego. Do chwili przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko ze spadku. Od chwili przyjęcia spadku ponosi odpowiedzialność za te długi z całego swego majątku (art. 1030 k.c.).

Na podstawie zaś art. 1031 k.c. w razie prostego przyjęcia spadku spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe bez ograniczenia (§ 1). W razie przyjęcia spadku z dobrodziejstwem inwentarza spadkobierca ponosi odpowiedzialność za długi spadkowe tylko do wartości ustalonego w inwentarzu stanu czynnego spadku. Powyższe ograniczenie odpowiedzialności odpada, jeżeli spadkobierca podstępnie nie podał do inwentarza przedmiotów należących do spadku albo podał do inwentarza nie istniejące długi (§ 2).

Następstwo prawne po osobie zmarłej wynikające z nabycia spadku ma charakter sukcesji uniwersalnej, jest to następstwo pod tytułem ogólnym, spadkobierca na mocy jednego zdarzenia, jakim jest otwarcie spadku, wstępuje w ogół praw i obowiązków osoby zmarłej (spadkodawcy).

Otwarcie spadku następuje zawsze w chwili śmierci osoby fizycznej, z tą też chwilą spadkobierca nabywa spadek. Z chwilą otwarcia spadku określone prawa i obowiązki wchodzi do majątku spadkobierców (art. 925 k.c.), stając się prawami i obowiązkami tych osób. Następstwo to, zapewniając kontynuowanie stosunków majątkowych osoby fizycznej po jej śmierci, jednocześnie służy bezpieczeństwu obrotu cywilnoprawnego, a tym samym stanowi także zabezpieczenie interesów osób trzecich, w szczególności wierzycieli osoby zmarłej. Spadek natomiast stanowi ogół praw i obowiązków majątkowych zmarłego o charakterze cywilnoprawnym (art. 922 § 1 k.c.). Pojęciem następstwa prawnego obejmuje się cywilnoprawne prawa i obowiązki o charakterze majątkowym, niemajątkowe bowiem wygasają z chwilą śmierci ich podmiotu, na nikogo więc przejść nie mogą. Na podstawie art. 922 § 1 k.c. obowiązki majątkowe zmarłego przechodzą na spadkobierców, obciążają aktywa tworzące spadek, rodzą po stronie spadkobierców zmarłego obowiązek ich uregulowania.

W okresie od otwarcia do przyjęcia spadku wierzyciele spadkowi mogą dochodzić swoich roszczeń w drodze postępowania sądowego. Jeżeli wierzyciel spadku dochodzi swych praw wobec spadkobiercy, spoczywa na nim dowód wykazania, że osoba pozwana jest następcą prawnym jego dłużnika. Najprostszym i najpewniejszym jest uzyskanie przez wierzyciela stwierdzenia nabycia spadku lub zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia, gdyż w ten sposób zostanie definitywnie wskazany dłużnik, od którego można domagać się spełnienia świadczenia, z uwagi na

ujęte w art. 1025 § 2 k.c. stwierdzenie, że osoba wskazana w postanowieniu o stwierdzeniu nabycia spadku jest spadkobiercą.

Jakkolwiek żaden przepis prawa nie wymaga wykazania przez wierzyciela następstwa prawnego za pomocą stwierdzenia nabycia spadku, to jednak nie sposób wykluczyć sytuacji, w której cały majątek spadkowy przejdzie na inne osoby niż te, które w ustawie zostały zaliczone do kręgu spadkobierców ustawowych, możliwe jest także złożenie oświadczenia o odrzuceniu spadku.

Zgodnie z art. 6 k.c. w procesie o wykonanie zobowiązania należącego do długów spadkowych, powódka jako wierzyciel miała obowiązek wykazać, że pozwany nabył spadek po zmarłym dłużniku.

W ocenie sądu tak się w niniejszej sprawie nie stało, gdyż ograniczenie przez powoda dowodu jedynie do dokumentacji stwierdzającej istnienie wierzitelności, a następnie wykazania, że na skutek odrzucenia spadku przez pozostałych spadkobierców dłużnika, pozwany stał się spadkobiercą zmarłego pożyczkobiorcy, było zdaniem sądu niewystarczające do uznania powództwa za zasadne.

W konkretnych okolicznościach faktycznych sam fakt pokrewieństwa pozwanego z dłużnikiem pierwotnym, wykazany dokumentami stanu cywilnego, nie dawał wystarczających podstaw do stwierdzenia, że pozwany stał się następcą prawnym zmarłej matki, a tym samym nabył spadek po dłużniku pierwotnym.

W sprawie zostały bowiem ujawnione okoliczności, z których wynika, że pozwany w dniu 15 października 2012 r. złożył do Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wniosek o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. (1). Na posiedzeniu w dniu 13 lutego 2013 r. pozwany nie stawiał się, nie złożył oświadczenia, gdyż ustalono, że został zatrzymany, od dnia 21 września 2012 r. pozwany przebywał w areszcie śledczym, a następnie w zakładzie karnym. Następnie na posiedzeniu Sądu Rejonowego w Łęczycy w dniu 7 grudnia 2016 r. w sprawie I Cps 33/16, w wykonaniu odeszwy Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi, pozwany złożył oświadczenie o odrzuceniu spadku po matce J. W. (1).

W sprawie o sygn. akt II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi (...) Sp. z o.o. sp. k. we W. złożyła wniosek o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (1), postępowanie w tej sprawie zostało zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Jeżeli wierzyciel dochodzi roszczenia od spadkobiercy dłużnika, na wierzycielu spoczywa dowód wykazania, że pozwany jest następcą prawnym dłużnika. Wierzyciel nie musi jednak przedstawiać postanowienia o stwierdzeniu nabycia spadku, czy zarejestrowanego aktu poświadczenia dziedziczenia.

Jeżeli wierzyciel powoła się na dziedziczenie ustawowe spadkobiercy wynikające z faktu pokrewieństwa, na spadkobiercy spoczywa ciężar wykazania, że w rzeczywistości nie jest on spadkobiercą, np. gdy nastąpiło dziedziczenie z testamentu albo spadkobierca ustawowy odrzucił spadek.

Pozwany w terminie przewidzianym w art. 1015 k.c. złożył wniosek o odebranie oświadczenia o odrzuceniu spadku po J. W. (1). Następnie pozwany złożył przed sądem oświadczenie o odrzuceniu spadku po J. W. (1). Z okoliczności tych może wynikać, że pozwany nie jest spadkobiercą J. W. (1).

Zgodnie z art. 1015 § 1 k.c., oświadczenie o przyjęciu lub o odrzuceniu spadku może być złożone w ciągu sześciu miesięcy od dnia, w którym spadkobierca dowiedział się o tytule swego powołania. Określony w tym przepisie termin ma, jak jednolicie przyjmuje się w literaturze, charakter prekluzyjnego (zawitego) terminu prawa materialnego.

Przepisy Kodeksu cywilnego nie zawierają regulacji dotyczącej zawieszania biegu albo przerwania biegu terminów zawitych. W literaturze i orzecznictwie przyjmuje się, że do terminów zawitych nie mają zastosowania w drodze analogii przepisy kodeksu cywilnego o przedawnieniu, gdyż terminy zawite cechują się dużo większym rygoryzmem niż terminy przedawnienia. Roszczenia, do których terminy zawite się odnoszą, po ich upływie wygasają, natomiast roszczeń przedawnionych nie można skutecznie dochodzić przed sądem (por. uzasadnienia uchwał Sądu Najwyższego

z dnia 16 września 1993 r., III CZP 125/93, OSNC 1994, Nr 4, poz. 75, z dnia 9 lutego 2017 r., III CZP 98/16, OSNC 2017, Nr 10, poz. 109).

Nie brak jednak stanowisk przeciwnych opowiadających się za koniecznością moderowania skutków prawnych upływu terminu zawitego i stosowania w tej materii ostrożnej analogii z przepisów o przedawnieniu (por. uzasadnienie uchwały z dnia 10 marca 1992 r., III CZP 10/92, OSP 1993, Nr 2, poz. 30; uzasadnienia postanowień Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1976 r., III CRN 202/76, OSNCP 1977, Nr 10, poz. 186, z dnia 22 kwietnia 2015 r., II CSK 560/14 nie publ., z dnia 28 maja 2015 r., III CSK 352/14, OSNC 2016, Nr 5, poz. 63).

W wyjątkowych wypadkach sąd można również przy ocenie upływu terminu zawitego zastosować ogólną zasadę wyrażoną w art. 5 k.c. W orzecznictwie nie budzi wątpliwości dopuszczalność oceny upływu terminu zawitego pod kątem zgodności z art. 5 k.c. (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 10 marca 1993 r., III CZP 8/93, OSNCP 1993, Nr 9, poz. 153, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30 sierpnia 1991 r., III CRN 206/91, niepubl.).

Nie ma znaczenia rozpoznanie wniosku o stwierdzenie nabycia spadku przez sąd w okresie kilku miesięcy po jego złożeniu, jeżeli wniosek taki złożony został przed upływem sześciu miesięcy od dowiedzenia się przez wnioskodawcę o śmierci spadkodawcy (art. 1015 § 1 k.c.) i termin taki powinien być zachowany, gdy czynności zmierzające do odbioru oświadczenia spadkobiercy (art. 641 k.p.c.) dokonane zostaną przed sądem nawet po upływie wspomnianego terminu. Zgodnie z art. 640 § 2 k.p.c., oświadczenie o przyjęciu spadku z dobrodziejstwem inwentarza może być składane w sądzie spadku w toku postanowienia o stwierdzenie nabycia spadku (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 października 2015 r., II CZ 71/15, niepubl.).

W przepisie art. 1015 § 1 k.c. przewidującym możliwość złożenia przez spadkobiercę oświadczenia o przyjęciu lub odrzuceniu spadku, ustawodawca ustalił dla tego spadkobiercy prawo podmiotowe kształtujące, które może być wykonane w oznaczonym czasie, z upływem którego gaśnie, a skutki niewykonania tego prawa należy oznaczyć zgodnie z ustawą. Oceny wskazanych okoliczności dokonuje sąd spadku w toku postępowania w przedmiocie stwierdzenia nabycia spadku po danej osobie. W sprawie II Ns 1019/17 Sądu Rejonowego dla Łodzi-Widzewa w Łodzi z wniosku powoda o stwierdzenie nabycia spadku po J. W. (1) pojawiła się konieczność uzupełnienia braków podmiotowych postępowania, postępowanie w tej sprawie zostało zawieszona na podstawie art. 177 § 1 pkt 6 k.p.c.

Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie dawał zatem wystarczających podstaw do przyjęcia następstwa prawnego pozwanego po zmarłym pożyczkobiercy, co skutkowało oddaleniem powództwa.

Roszczenie strony powodowej zostało oddalone w całości, zatem o kosztach procesu sąd postanowił na podstawie art. 98 k.p.c. Zgodnie z art. 98 § 1 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 k.p.c.).

Pozwany powinien ponieść wynagrodzenie fachowego pełnomocnika w osobie adwokata z urzędu w kwocie 2.952 zł [2.400 zł + 552 zł tj. 23 % stawki podatku VAT] [art. 122 k.p.c. w zw. z § 2 w zw. z § 6 pkt 5) rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 z późn. zm.) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800) oraz § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2015.1801)].

Z tych względów w oparciu o przywołane przepisy sąd postanowił jak w punkcie 2. sentencji wyroku.